

REFERANSE 202001392

Oslo, 25. mai 2020

Hørings svar om endringer i nettariffen

Norsk Fjernvarme

representerer 50 selskaper innen produksjon og distribusjon av varme og kjøling, og 75 selskaper fra leverandørindustrien. Medlemmene står for over 90 % av fjernvarme-produksjonen i Norge.

Vi viser til høringsnotat av 4. februar 2020 med forslag til endring i forskrift om kontroll av nettvirksomhet - Utforming av uttakstariffer i distribusjonsnett.

Våre hovedbudskap er:

- Vi støtter omlegging til effekttariffer, som i større grad vil reflekterer kostnadene i nettet
- Det bør legges vekt på forenkling og standardisering av tariffer
- Fjernvarme er ett av de mest effektive tiltakene for å ta ned effekttopper på lang sikt i oppvarmingsmarkedet og frigjøre plass til elektrifisering i andre sektorer.
- Rabatt på utkoblbart forbruk er den viktigste faktoren for sikre fleksibilitet i nettet og for utvikling av elektrifisering i alle sektorer.

Innledning

De nye tariffene skal ivareta flere hensyn, både for regulator, nettselskap og kunder, og bidra til at felles klimamål realiseres til lavest mulig kostnad. Elektrifiseringen setter allerede i dag kapasiteten i strømmettet under press i tett befolkede områder, og utbygging av nett på alle nivåer vil innebære enorme kostnader. Om lag 90 prosent av kostnadene i strømmettet er relatert til kapasiteten i nettet.

Vi støtter derfor en endring av dagens tariffing til mer effektbasert prising i lavspent distribusjonsnett, slik at kundene i større grad betaler for hvor mye nettkapasitet de trenger.

Det innebærer at alle kunder må betale sin del av kostnadene, men også at NVE og nettselskap åpner for større grad av samarbeid med aktører som avlastet nettet og dermed bidrar til lavere kostnader. Dette er også i tråd med ENOVAs mandat, med støtte til effektreduserende tiltak som kan begrense belastningen på strømmettet, og i tråd med forslag til endringer i energimerkeordningen som introduserer vektning av effekt.

Prognoser fra Statnett og nettselskap forespeiler svært høye investeringstall i kraftnettet, allerede fra 2020. Samtidig er det tilsynelatende liten forståelse i befolkningen for at dette er kostnader alle strømkunder må betale for gjennom nettleie. Det er derfor viktig at energimyndighetene er tydelige på utgangspunktet, nemlig at nettleien blir betydelig høyere, og at alle tiltak som kan redusere investeringer, altså ta ned effektbehov, må tas i bruk.

Vi mener at økt bruk av termisk forsyning i oppvarmingsmarkedet er det tiltaket som raskest vil ta ned effekttopper i alminnelig forsyning, til den rimeligste kostnaden. Fjernvarmen kan i tillegg til å avlaste kraftnettet også bidra til å øke brukstiden i det nettet som faktisk bygges. Denne fleksibiliteten er dokumentert i flere studier som er utført de siste årene – blant dem [Flexelterm](#) (2017), og [Flex4Res](#) (2019).

Generelle kommentarer til forslaget

Vi mener at en standardisert modell vil bidra til større kostnadseffektivitet, spesielt for kraftleverandører og tredjepartsaktører som ønsker å tilby sine kunder nye løsninger for å optimalisere strømforbruket.

For fjernvarmebedrifter, som er bundet av prisbestemmelsene i energilovens §5.5, vil dessuten en standardisert modell være langt enklere å forholde seg til enn flere parallelle modeller.

For nærings- og industrikunder bør dagens struktur opprettholdes, med fastledd, effektledd og energiledd. En eventuell innføring av døgnavgregning vil gi økte administrative kostnader for fjernvarmeselskapet, som det i så fall må være mulig å få dekket inn.

For husholdningskunder er det beste alternativet målt makseffekt på samme måte som næringskunder for minst mulig administrasjon, incitament for tiltak og enklest sammenligning og prising.

Vi støtter forslag om at sluttbrukerne bør ha tilgang til oppdatert informasjon om tariffen og kostnadene knyttet til eget forbruk ofte, for å gjøre det mulig å respondere på prissignalene. I den sammenheng støttes en omlegging til døgnavgregning.

Det er fornuftig med god nok tid til å tilpasse seg ordningene selv om endring uansett vil føre til økte kostnader for å håndtere nye modeller.

Reduserte investeringer gjennom økt fleksibilitet i forsyningen

Fjernvarme er ett av de mest effektive tiltakene for å ta ned effekttopper på lang sikt i oppvarmingsmarkedet. Å flytte oppvarmingseffekt vekk fra kraftnettet frigjør plass til elektrifisering i andre sektorer, for eksempel økt ladekapasitet for elbiler.

Samtidig kan fleksibel bruk av elkjeler til produksjon av fjernvarme bidra til mer bruk av kraftnettet i perioder med lavt forbruk og slitt sett øke brukstiden og redusere kostnadene i nettet. Å bruke fornybar, termisk energiinfrastruktur til både avlaste og utnytte kraftnettet er sektorkobling i praksis.

I høringsteksten påpeker RME at en overgang til målt effekt basert på døgnmaks vil gi gunstigere vilkår for å bruke elektrisitet til spiss- og reserveforsyning i fjernvarmen. Dette fordi fjernvarmeprodusenter betaler for effekt, hvor effektleddet beregnes på bakgrunn av maksimalt effektuttak for én måned. Som REM skriver, vil forslaget om å gå over til nettkundens høyeste effektuttak per døgn, redusere marginalkostnaden ved å bruke mye strøm i én time, noe som kan gi en mer fleksibel respons.

Samtidig vil en modell med døgnmaks ikke gi signal for når det er mest gunstig *for nettet* at elektrisitet blir brukt. Høy belastning i nettet sammenfaller ofte med behovet for fjernvarme og da vil ekstra bruk av el til fjernvarme belaste nettet ytterligere i en periode hvor det ikke er gunstig.

For å unngå dette er ordningen med fleksible tariffen (UKT) helt avgjørende. Når en elkjel har UKT vil nettselskapet gripe inn å regulere når det er mulig å utnytte ledig kapasitet til fjernvarme. Er det knapphet i nettet, kobles disse elkjelene ut. Da vil ikke elektrisitet kunne brukes som reserverlast, men bare utnytte kapasitet når den er ledig. Denne fleksibiliteten i

fjernvarmens forbruk av elektrisitet er i utgangspunktet motstridende med å bruke elektrisitet som spisslast og reservelast – med mindre fjernvarmens behov for slike laster opptrer i perioder med god kapasitet i nettet.

Dette illustreres godt med kraftsituasjonen i 2020 med overskudd, svært lave priser og lavere forbruk, som viser at effektledd basert på høyeste uttak pr måned har slått urimelig ut for fjernvarmebedrifter, selv om de har utkoblbar tariff. I slike situasjoner er det en fordel å kunne benytte elkjelen i større grad, også i vintermånedene, i stedet for å bruke dyrere brensel eller fossil olje. Det er imidlertid viktig å stille strenge krav til sikker back-up for å delta i ordningen med utkoblbare tariffer, slik at den ikke misbrukes.

Vi merker oss RMEs utsagn om å beholde ordningen med rabatt for utkoblbart forbruk. Dette er den viktigste faktoren for å legge til rette for økt fleksibilitet for fjernvarme som forsyning og som tilrettelegger for økt elektrifisering.

Vi er likevel svært bekymret for ordningens fremtid, da Statnett har foreslått å fjerne ordningen i overliggende nett fra 2021, for å spare de pengene de gir i rabatt. Konsekvensen blir dårligere fleksibilitet i kraftnettet, aktørene vil velge alternative energikilder, som bioenergi og fossilt, i strid med planer for elektrifisering og utslippsmål. Nye fleksibilitetsmarkeder er ikke tilstrekkelig utviklet til å kunne matche UKT. Nettselskap kan fortsatt tilby rabatt for fleksibelt forbruk, men det vil de ikke kunne benytte, da de ikke får rabatten selv. Vi ber om at RME tar med dette budskapet videre.

Konsekvenser for fjernvarmesektoren

Vi er glad for RMEs understreking av at et fastledd som inneholder et effektledd ikke er direkte sammenlignbart med fastleddet i dagens nettleie, som vi adresserte i vårt forrige høringsinnspill om effekttariffer for to år siden. Vi merker oss at RME skriver at forslaget til endringer i nettleiestrukturen ikke har til hensikt å endre maksimalprisen for fjernvarme. Dette støttes av bransjen, da det er viktig å kunne være konkurransedyktig mot alternativ forsyning.

Vi ber derfor NVE om å igangsette en utredning av en ny metode for beregning av maksimalprisen før en eventuell ny forskrift for husholdningene trer i kraft, for eksempel med flere regneeksempler med de forskjellige modellene. I den forbindelse vil vi peke på arbeidet som ble gjort av ECON i 2010 på oppdrag for NVE. Vi vil gjerne bistå NVE i arbeidet med å utvikle en ny beregningsmetode.

Med vennlig hilsen

Heidi M. Juhler
Daglig leder

Trygve Mellvang Tomren-Berg
Kommunikasjonssjef